

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації аспіранта кафедри менеджменту Полтавської державної аграрної академії Лопушинської Олени В'ячеславівни на тему: «Менеджмент ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України», що подається на здобуття ступеня доктора філософії галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 – «Менеджмент»

Комісія у складі: доктора економічних наук, доцента Дячкова Дмитра Володимировича; кандидата економічних наук, доцента Федірця Олега Володимировича розглянули дисертаційну роботу Лопушинської Олени В'ячеславівни на тему: «Менеджмент ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України», виконану в Полтавській державній аграрній академії під керівництвом доктора економічних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Маркіної Ірини Анатоліївни.

Комісія вважає:

1. Актуальність теми дисертації. Дисертація Лопушинської Олени В'ячеславівни на тему: «Менеджмент ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України» виконана на актуальну тему і є закінченою науково-дослідною роботою.

Актуальність теми, новизна, теоретичне та практичне значення проведених досліджень спрямовані на обґрунтування теоретичних засад і розробку практичних рекомендацій щодо менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана у відповідності з планом науково-дослідних робіт Полтавської державної аграрної академії у межах тем: «Управління соціально-економічним розвитком агропродовольчої сфери України», у якій автор розробив методичний підхід до оцінки інтегрального показника ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери (державний реєстраційний номер 0118U005208); «Управління соціально-економічною системою в умовах національних і глобалізаційних викликів», в якій автор розвинув понятійно-категоріальний апарат менеджменту ресурсозбереження підприємства, надав етимологічну характеристику основних термінів, як і складають предметну область дослідження «менеджмент ресурсозберігаючого розвитку», актуалізував модель менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємства, розвинув організаційно-економічний механізм менеджменту розвитку ресурсозбереження підприємства (державний реєстраційний номер 0117U003102); «Управління національною безпекою в умовах глобалізаційних викликів: макро-, мікро-,

регіональний та галузевий рівні» (державний реєстраційний номер 0118U005209), де автор визначив прогнози інтегральних оцінок показників ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку групи підприємств агропродовольчої сфери Полтавської, Запорізької та Луганської областей, тенденції показників ефективності використання ресурсів підприємства й особливості фінансування ресурсозберігаючих заходів. У межах держбюджетної теми молодих науковців Сумського державного університету «Механізм управління формуванням стратегій випереджаючого інноваційного розвитку промислових підприємств» (державний реєстраційний номер 0117U003928) автор визначив методи мотивації персоналу підприємств агропродовольчої сфери до ресурсозбереження.

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Теоретичні обґрунтування, практичні рекомендації щодо менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України, що отримані в результаті дисертаційного дослідження, зроблені автором самостійно. З наукових праць, опублікованих в співавторстві, у дисертації використовуються лише ті положення, що є результатом власної роботи здобувача. Особистий внесок дисертанта в роботах, які написані в співавторстві, зазначений у нижченаведеному списку опублікованих праць.

2. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Наукові положення, висновки і рекомендації, отримані за результатами дисертаційного дослідження, є обґрунтованими та достовірними. Методологічною основою праці послужили системний підхід до вивчення досліджуваних явищ і процесів, що дозволило автору комплексно розглянути питання, пов'язані з менеджментом ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери в контексті забезпечення їх сталого розвитку.

Наукові припущення підтверджено за допомогою загальнонаукових, економічних та управлінських методів наукового пізнання. Під час дослідження автором використано прийоми історичного, логічного, етимологічного, системного, економіко-статистичного та економіко-математичного аналізу, узагальнення, систематизації, методи анкетування та опитування, порівняльного аналізу, модифікованої головної компоненти, динамічної регресії, прогнозування, графічний та інші методи.

Обґрунтованість основних наукових положень і висновків дисертанта підтверджується доведенням їх до рівня практичних рекомендацій, поданих Департаменту агропромислового розвитку Полтавської обласної державної адміністрації; керівництву ТОВ «Мелітопольський олійноекстракційний завод»; АТ «Мелітопольський м'ясокомбінат»; ТОВ «Диканські ягоди»; СТОВ «Сади Гадяччини», ПрАТ «Агротон». Інноваційні результати дисертаційного дослідження

запроваджено у навчальний процес Полтавської державної аграрної академії.

3. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Наукові положення, що містяться в дисертації, є достовірними, аргументованими, ґрунтуються на класичному теоретичному та методологічному базисі, спираються на глибоке опрацювання робіт класиків управлінської та економічної наук, публікації провідних вітчизняних і зарубіжних вчених. Автором використано достатній масив економіко-статистичної інформації щодо проблематики менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України.

Дисертація містить елементи наукової новизни, а саме:

удосконалено:

- методичний підхід оцінювання та прогнозування інтегрального показника ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України, який, на відміну від існуючих, передбачає розрахунок груп коефіцієнтів ефективності «Тріада 6R» на основі застосування методу модифікованої головної компоненти, що дозволяє враховувати фактори, які найбільше впливають на рівень ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку для прогнозування виробництва сільськогосподарської продукції;

- організаційно-кадрове забезпечення менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери, яке, на відміну від існуючих, базується на інтеграції культури ресурсозбереження в загальну корпоративну культуру підприємств на основі актуалізації моделі ресурсозберігаючої поведінки персоналу та інноваційних напрямів мотивації її дотримання в поєднанні із застосуванням модифікованого підходу до формування проєктних груп і комісій ресурсозбереження, що дозволяє мінімізувати ризики неефективного використання ресурсного потенціалу;

- організаційно-функціональну модель менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємства, яка, на відміну від існуючих, представлена як консолідуюча система елементів, що забезпечує підвищення ефективності кількісних і якісних змін у процесі управління ресурсним потенціалом, ресурсозберігаючими технологіями та природоохоронними заходами з метою досягнення цілей стійкого розвитку підприємства у їх комплексному поєднанні й інтегрує організаційні та функціональні особливості системи розвитку підприємства, що дозволяє нівелювати негативний вплив факторів зовнішнього середовища на систему менеджменту ресурсозбереження підприємства;

- сутнісно-змістовне значення поняття «менеджмент ресурсозберігаючого розвитку підприємства», що, на відміну від існуючих, базується на поєднанні етимологічної характеристики понять «розвиток підприємства» та «менеджмент ресурсозбереження» і визнається як процес управління, який забезпечується діями

компетентних осіб, кількісними та якісними організаційними, економічними, технологічними, соціальними, екологічними та структурними змінами, що впливають на оптимізацію та раціоналізацію формування і використання ресурсного потенціалу, основу якого становлять природні, матеріальні, нематеріальні, фінансові, людські, інформаційні, часові та структурно-організаційні ресурси, та призводить до переходу підприємства на новий якісний рівень, що сприяє формуванню управлінського інструментарію забезпечення пріоритетних напрямів стійкого розвитку;

набули подальшого розвитку:

- понятійно-категоріальний апарат ресурсозбереження на підприємстві шляхом здійснення етимологічного аналізу поняття «ресурсозбереження», що, на відміну від існуючих, визначено як результативна організаційно-управлінська діяльність, спрямована на раціональне використання ресурсного потенціалу, застосування ресурсощадних технологій, стимулювання природоохоронних заходів з метою досягання соціо-еколого-економічних цілей підприємства та дозволяє акцентувати увагу на ключовій ролі людського фактора при здійсненні процесів ресурсозбереження та орієнтації на досягнення комплексу цілей сталого розвитку підприємства;

- організаційно-управлінське та інформаційно-аналітичне забезпечення системи менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств, що, на відміну від існуючих, базуються на акумулюванні природних, матеріальних, енергетичних, нематеріальних, фінансових, людських, інформаційних і часових складових ресурсного потенціалу для формування моделі потрібної спіралі ресурсозбереження, що дозволяє встановити синкретичний взаємозв'язок між інституційними сферами (державою, бізнес-сферою та закладами вищої освіти) в контексті забезпечення функціонування високотехнологічного бізнес-середовища, орієнтованого на високий рівень ресурсозбереження та мотивацію суб'єктів менеджменту ресурсозберігаючого розвитку;

- система показників оцінки ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України, яка, на відміну від існуючих, базується на розрахунку коефіцієнтів, об'єднаних у групи економічної, соціальної та екологічної ефективності, що дозволяє виявити її недоліки та визначити перспективи розвитку в тріаді «еколого-соціо-економічних» відносин.

Наукове і практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що розроблені теоретичні та практичні положення доведені до рівня методичних рекомендацій, які пропонуються для впровадження у практику підприємств агропродовольчої сфери України та державних органів під час формування та реалізації стратегій регіонального розвитку. Практичне значення має розрахунок прогнозованих змін значень інтегральних показників економічної, соціальної та

екологічної ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України, пропозиції щодо удосконалення мотиваційного механізму працівників до ресурсозбереження, що позитивно відобразиться на сталому розвитку сільських територій. Зазначені рекомендації використані в роботі Департаменту агропромислового розвитку Полтавської обласної державної адміністрації (довідка № 16/01-24 від 27.01.2021 р.). Окремі результати апробування методичного підходу до оцінки ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку використані з метою корегування системи управління ТОВ «Диканські ягоди» (довідка про впровадження № 48/12 від 10.12.2020 р.). Результати дисертаційного дослідження, висновки та пропозиції щодо вдосконалення системи мотивації ресурсозберігаючої поведінки персоналу схвалено та використано у практиці діяльності СТОВ «Сади Гадяччини» (довідка про впровадження № 4 від 18.01.2021 р.). Пропозиції автора щодо актуалізації організаційно-кадрового забезпечення менеджменту ресурсозберігаючого розвитку використано для удосконалення організаційної структури управління АТ «Мелітопольський м'ясокомбінат» та розвитку персоналу в напрямку ресурсозбереження (довідка про впровадження № 3-01/21 від 21.01.2021 р.). Представлені в дисертації розробки застосовуються у господарській діяльності ПрАТ «Агротон», де здійснено апробацію запропонованої методики оцінювання ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку агропродовольчого підприємства з використанням авторської системи показників, що дозволило отримати достатньо повну та об'єктивну інформацію про діяльність підприємства в сфері використання ресурсів і ресурсозберігаючого розвитку суб'єкту господарювання (довідка про впровадження № 7 від 22.01.2021 р.). Розроблені автором рекомендації щодо оцінки ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку є суттєвим доповненням до процесу оперативного та стратегічного управління ТОВ «Мелітопольський олійноекстракційний завод» та включені до програми розвитку підприємства (довідка про впровадження № 3 від 27.01.2021 р.).

Результати наукових досліджень застосовано у навчальному процесі Полтавської державної аграрної академії МОН України при підготовці здобувачів вищої освіти під час викладання дисциплін «Енергетичний менеджмент», «Аграрний менеджмент», «Екологічний менеджмент», «Управління витратами», «Менеджмент» (довідка № 01-11/122 від 21.12.2020 р.).

4. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих зі співавторами та зарахованих за темою дисертації. Дисертаційне дослідження Лопушинської Олени В'ячеславівни знайшло відображення у 45 наукових працях, із яких 10 статей – у колективних монографіях, 8 статей – у фахових наукових виданнях (у тому числі 6 статей – у періодичних виданнях України, що внесені до міжнародних наукометричних баз даних), 1 стаття – у науковому періодичному

виданні країни Європейського Союзу, 3 статті у закордонних виданнях, 23 праці апробаційного характеру. Загальний обсяг наукових праць за темою дисертації становить 14,61 друк. арк., особисто автору належить 11,01 друк. арк., що дозволяє вважати виконаними положення п. 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167. Положення дисертаційного дослідження, які складають наукову новизну, повністю висвітлені у наукових спеціалізованих виданнях та обговорені на науково-практичних конференціях.

Список публікацій здобувача

Статті у монографіях:

1. Лопушинська О. В. Конкурентоспроможність персоналу як основний чинник визначення конкурентоспроможності підприємства. *Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики* : колективна монографія / за ред. І. А. Маркіної. Полтава : В-во «Сімон», 2017. С. 710–717. (0,35 друк. арк.).
2. Lopushinska O. Conceptual foundations of resource conservation under modern conditions. *Theory and practice of social, economic and technological changes* : collective monograph / in edition I. Markina. Nemoros, Prague, 2018. P. 66–73. (0,42 друк. арк.).
3. Lopushinska O. Characteristics of elements of the system of management of the enterprise resource conservation development. *Management of the 21st century : globalization challenges* : collective monograph / in edition I. Markina. Nemoros s.r.o., Prague, 2018. P. 249–255. (0,35 друк. арк.).
4. Lopushynska O. Current state and ways of solving resource conservation problems at the enterprises of the processing industry of Ukraine. *Security of the XXI century : national and geopolitical aspects* : collective monograph / in edition I. Markina. Nemoros s.r.o., 2019. P. 338–342. (0,30 друк. арк.).
5. Lopushynska O., Klymenko V. State of development of the meat and milk processing industry in Ukraine. *Management of the 21st century : globalization challenges*. Issue 2 : collective monograph / in edition I. Markina. Nemoros s.r.o., Prague, 2019. P. 183–188. (Особистий внесок автора: визначені особливості діяльності підприємств м'ясо-молочної галузі та основні шляхи підвищення конкурентоспроможності в напрямку ресурсозбереження, 0,35 / 0,20 друк. арк.).
6. Лопушинская Е., Клименко В. Концептуальные основы управления ресурсосбережением на предприятиях Украины и стран Европейского Союза. *Икономиката на България в глобалния свят* : коллективная монография. София, 2019. С. 99–108. (Особистий внесок автора: узагальнено основні проблеми ресурсовикористання і ресурсозбереження на українських підприємствах, визначені шляхи їх подолання, 0,78 / 0,50 друк. арк.).

7. Лопушинська О. В., Вовк М. О. Техніко-технологічна реструктуризація як елемент ресурсозберігаючого розвитку підприємства під час формування загальної стратегії інноваційного типу. *Механізм управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку промислових підприємств* : колективна монографія / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н. С. Суми : Триторія, 2019. С. 70–80 (*Особистий внесок автора: визначено взаємозв'язок елементів інноваційного розвитку підприємства, визначені основні напрямки ресурсозберігаючого розвитку, 0,48 / 0,24 друк. арк.*).

8. Лопушинська О. В. Мотивація ресурсозберігаючої поведінки персоналу як складова стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку* : колективна монографія / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н. С. Суми : Триторія, 2020. С. 185–194. (*0,52 друк. арк.*).

9. Voronina V., Ishcheikin T., Lopushynska O. Management of wastes : problems of processing and utilization. *Management of the 21st century : globalization challenges. Issue 3 : collective monograph* / in edition I. Markina. Nemoros s.r.o., 2020. P. 120–127. (*Особистий внесок автора: охарактеризовано стан переробки відходів на українських підприємствах та досліджено досвід зарубіжних країн в цьому напрямку, 0,40 / 0,15 друк. арк.*).

10. Taran-Lala O., Oliinyk A., Lopushynska O. Evaluation of efficiency of resource-saving development management of agricultural enterprises in the context of environmental security of the country. *Security of the XXI century : national and geopolitical aspects. Issue 3 : collective monograph* / in edition I. Markina. Nemoros s.r.o., 2021. P. 78–85. (*Особистий внесок автора: визначено систему показників та проведено оцінку екологічної ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери, 0,30 / 0,10 друк. арк.*).

Статті в науковому періодичному виданні країни Європейського Союзу:

11. Markina I., Lopushynska O. Methods of assessing the management efficiency of the agricultural enterprise resource-saving development. *Modern Science – Moderi veda*. 2021. № 1. P. 12–19. (**Index Copernicus, Google Scholar**). (*Особистий внесок автора: визначено основні етапи та модель оцінювання ресурсозберігаючого розвитку агропродовольчих підприємств, 0,54 / 0,27 друк. арк.*).

Статті у наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз:

12. Лопушинська О. В. Сутність і напрями розвитку підприємства: теоретичний аспект. *Науковий вісник ПУЕТ. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 5 (84). С. 87–92. (**Index Copernicus**). (*0,44 друк. арк.*).

13. Лопушинська О. В. Підходи до визначення сутності та класифікації ресурсів підприємства. *Економічний форум*. 2018. № 1. С. 184–189. (**Ulrich's Periodicals Directory, Index Copernicus**). (0,46 друк. арк.).

14. Лопушинська О. В. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення управління ресурсозбереженням в Україні і світі. *Вісник Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького*. 2019. Вип. 4. С. 57–65. (**Ulrich's Periodicals Directory, Directory of Open Access Journals, CiteFactor, Index Copernicus**). (0,79 друк. арк.).

15. Маркіна І. А., Лопушинська О. В., Лопушинський Є. Р. Аутсорсинг бізнес-процесів як механізм менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2020. Вип. 45. С. 74–78. (**Index Copernicus**). (Особистий внесок автора: визначено переваги та недоліки аутсорсингу бізнес-процесів, його види та вплив на ресурсозберігаючий розвиток на підприємствах агропродовольчої сфери, 0,69 / 0,25 друк. арк.).

16. Лопушинська О. В. Особливості оцінки ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери в контексті сталого розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 4. Ч. 2. С. 160–165. (**Index Copernicus, Google Scholar**). (0,58 друк. арк.).

17. Лопушинська О. В. Основні проблеми формування системи менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери та шляхи їх вирішення. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 5. С. 286–291. (**Index Copernicus, Google Scholar**). (0,57 друк. арк.).

Статті у наукових фахових виданнях України:

18. Лопушинська О. В. Концептуальні підходи до оцінки конкурентоспроможності персоналу підприємства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2011. Вип. 20. Ч. II. Кіровоград : КНТУ. С. 75–81. (0,41 друк. арк.).

19. Лопушинська О. В. Економічна сутність конкуренції та її значення в розвитку економіки країни. *Економіка Крима*. 2011. № 3 (36). С. 281–285. (0,43 друк. арк.).

Статті у наукових виданнях інших держав:

20. Markina I., Aranchii V., Somych N., Sharavara R., Lopushynska O. State Regulation of Enterprise Resource Saving Development Management: Experience of Different Countries. *Revista Espacios*. 2020. Vol. 41. Issue 10. URL: <https://www.revistaespacios.com/a20v41n10/a20v41n10p29.pdf> (Особистий

внесок автора: визначено вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища на систему управління ресурсозберігаючим розвитком підприємства, 0,91 / 0,18 друк. арк.).

21. Markina I., Aranchii V., Somych N., Sharavara R., Lopushynska O. Resource saving regulatory approaches and factors affecting company's energy saving management. *International Journal of Management (IJM)*. 2020. Vol. 11. Issue 7. P. 371–383. DOI: 10.34218/IJM.11.7.2020.036. URL:

<http://www.iaeme.com/IJM/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=7> (Особистий внесок автора: визначено напрями державної політики управління енергозбереженням в Україні та світі, 0,92 / 0,18 друк. арк.).

22. Лопушинська О. В. Науково-методичні підходи до оцінки ефективності управління ресурсозбереженням і ресурсозберігаючим розвитком підприємства. *Scientific development, advanced technologies, innovations : Scientific works and theses V International scientific and practical conference 6–8 May 2019*. Nemoros s.r.o., Prague, 2019. С. 76–83. (0,44 друк. арк.).

Праці апробаційного характеру:

23. Лопушинська О. В. Категорійно-понятійна та наукова сутність конкурентоспроможності персоналу. *Методологія та практика менеджменту на порозі XXI століття : загальнодержавні, галузеві та регіональні аспекти* : матер. V Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Полтава, 13–14 травня 2010 р. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2010. Ч. 2. С. 231–233. (0,10 друк. арк.).

24. Маркіна І. А., Лопушинська О. В. Конкурентоспроможність персоналу як елемент розвитку людського капіталу. *Оперезжающее управление социально-экономическим развитием регионов – инновационное обеспечение* : Материалы международной научно-практической конференции, г. Симферополь, 15–18 сентября 2011 г. Симферополь : «ДИАЙПИ», 2011. С. 53–57. (0,26 / 0,13 друк. арк.).

25. Лопушинська О. В. Систематизація чинників впливу на конкурентоспроможність персоналу підприємства. *Особенности развития регионов Украины в новых экономических условиях* : Матер. III Всеукр. науч. web-конференции молодых учёных, г. Симферополь, 1 марта 2012 г. Симферополь : ИТ «Ариал», 2012. С. 175–177. (0,15 друк. арк.).

26. Лопушинська О. В. Теоретичні засади організаційно-економічного механізму управління ресурсозберігаючим розвитком підприємства. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки* : матер. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Полтава, 13 жовтня 2017 р. Полтава : РВВ ПДАА, 2017. С. 308–309. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-menedzhmentu/ilovepdfcom-171-317.pdf> (0,10 друк. арк.).

27. Лопушинська О. В. Сутність і типи розвитку підприємств. *Економіка і культура України в світових глобалізаційних процесах : позиціонування і реалії* : тези доп. III Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Київ, 21–22 березня 2018 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2018. С. 278–280. (0,15 друк. арк.).

28. Лопушинська О. В. Сутність значення ресурсозберігаючого розвитку підприємства. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : матер. II Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Полтава, 19 квітня 2018 р. Полтава : ГПП «Астроя», 2018. С. 50–52. (0,11 друк. арк.).

29. Лопушинська О. В. Теоретичні засади механізму управління підприємством. *Eastern European studies: economics, education and law : Proceedings of the International Scientific Conferenc*, Burgas, June 7-8, 2018 p. Bulgaria. Burgas : Publishing House FLAT Ltd-Burgas, 2018. P. 43–45. (0,13 друк. арк.).

30. Лопушинська О. В. Теоретичні засади організаційно-економічного механізму управління підприємством. *Створення ефективної інфраструктури в умовах інноваційної економіки* : матер. Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Дніпро, 9 червня 2018 р. Дніпро : НО «Перспектива», 2018. Ч. 1. С. 78–81. (0,21 друк. арк.).

31. Лопушинська О. В., Єрмакова Д. В. Сутність і значення управління ресурсозбереженням підприємства. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки* : матер. III Всеукр. наук.-практ. конфер., м. Полтава, 31 жовтня, 2018 р. Полтава : ПДАА, 2018. С. 39–40. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedramenedzhntu/materialyiiiivseukrayininternet-konferlcompressed1.pdf> (0,09 / 0,05 друк. арк.).

32. Лопушинська О. В. Управління ресурсозберігаючим розвитком підприємства як чинник підвищення ефективності функціонування переробної галузі України. *Управління розвитком соціально-економічних систем* : матер. Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Харків, 8-9 листопада 2018 р. Харків : ХНТУСГ, 2018. С. 65–67. (0,12 друк. арк.).

33. Яковенко В. Р., Лопушинська О. В. Теоретичні основи управління ресурсозбереженням підприємств переробної галузі України. *Нові виклики для аграрного сектору України в умовах глобалізації* : матер. Міжнар. наук.-практ. студ. конфер., м. Київ, 14 листопада 2018 р. К. : НУБіП, 2018. С. 92–94. (0,12 / 0,06 друк. арк.).

34. Лопушинська О. В. Основні проблеми ресурсовикористання на підприємствах переробної галузі України. *Economic development : theory, methodology, management* : Scientific works and theses V International scientific and practical conference, Prague, 26–28 November 2018. Nemoros s.r.o, Prague, 2018. P. 229–231. (0,13 друк. арк.).

35. Лопушинська О. В. Диференціація чинників впливу на управління ресурсозбереженням підприємства. *Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економіки* : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Запоріжжя, 23 березня 2019 р. Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя : ГО «СІЕУ», 2019. С. 109–111. (0,22 друк. арк.).

36. Лопушинська О. В. Роль держави в управлінні ресурсозбереженням підприємства: український і зарубіжний досвід. *Актуальні проблеми маркетингового менеджменту в умовах інноваційного розвитку економіки* : тези VI Міжнар. наук.-практ. конфер. студ. та молодих науковців. м. Луцьк, 29 березня 2019 р. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2019. С. 123–124. (0,13 друк. арк.).

37. Лопушинська О. В. Теоретичні і методичні основи оцінки ефективності управління ресурсозбереженням підприємства. *Менеджмент, підприємництво та цифрові інновації* : матер. Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Львів, 30 березня 2019 р. ГО «Львівська економічна фундація». Львів : ЛЕФ, 2019. С. 38–41. (0,20 друк. арк.).

38. Лопушинська О. В. Ресурсний аудит як інструмент підвищення ефективності управління ресурсозбереженням підприємства. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : матер. III Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Полтава, 23–24 квітня 2019 р. Полтава : ТОВ «Сімон», 2019. С. 66–69. (0,13 друк. арк.).

39. Лопушинська О. В., Маркіна І. А. Доцільність впровадження управління ресурсозбереженням на м'ясо- і молокопереробних підприємствах з метою підвищення конкурентоспроможності продукції. *Управління ресурсним потенціалом господарюючих суб'єктів в умовах глобальних економічних трансформацій* : матер. наук.-практ. інтернет-конфер. студ. та молодих вчених з між нар. участю, Харків – Пшеворськ, 19 червня 2019 р. Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Wyższa Szkoła SpołecznoGospodarcza w Przeworsku. Przeworsk : WSSG, 2019. С. 90–92. (0,13 / 0,07 друк. арк.).

40. Лопушинська О. В., Дмитренко А. Р. Особливості управління інформаційними ресурсами підприємства. *Інноваційний розвиток та безпека підприємства в умовах неоіндустріального суспільства* : матер. Міжнар. наук.-практ. конфер. студ., аспірантів та молодих вчених, м. Луцьк, 31 жовтня 2019 р. Луцьк, 2019. С. 631–633. (0,16 / 0,08 друк. арк.).

41. Lopushynska O., Kurkina V. Resource-saving management of the enterprise as an important component of sustainable development. *Economic development: theory, methodology, management* : scientific works and theses VI International scientific and practical conference, Prague, 27–29 November 2019. Nemoros s.r.o., Prague, 2019. P. 248–250. (0,18 / 0,09 друк. арк.).

42. Лопушинська О. В. «Кругова економіка» як складова стратегії управління ресурсозбереженням переробних підприємств в умовах невизначеності. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : матер. IV Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Полтава, 14–15 квітня 2020 р. Полтава : ПП «Астроя», 2020. С. 39–42. (0,13 друк. арк.).

43. Куркіна В. С., Лопушинська О. В. Сталий розвиток об'єднаних сільських територіальних громад в контексті впровадження системи енергоменеджменту. *Енергетична незалежність сільських територій як пріоритетна модель розвитку : міжнародний та вітчизняний досвід* : матер. I Міжнар. наук.-практ. конфер., м. Полтава, 20 травня 2020 р. Полтава : РВВ ПДАА. С. 112–114. (0,16 / 0,08 друк. арк.).

44. Лопушинська О. В. Модель потрійної спіралі як механізм ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України. *Scientific development, advanced technologies, innovations : scientific works and theses VI International scientific and practical conference, Prague, 6–8 October 2020*. Nemoros s.r.o., Prague, 2020. С. 117–119. (0,17 друк. арк.).

45. Markina I. A., Lopushynska O. V. The main directions of management Of strategic development of agro-food enterprises. *Нові виклики для аграрного сектору України в умовах глобалізації* : матер. III Міжнар. наук.-практ. конфер. студ., аспірантів та молодих вчених, м. Київ, 22 жовтня 2020 р. Київ : НУБіП України, 2020 р. С. 59–60. (0,11 / 0,05 друк. арк.).

8. Відомості про апробацію результатів дисертації. Основні результати дослідження, висновки і пропозиції дисертації доповідалися, обговорювалися та одержали схвалення на 23 Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях: V Міжнародна науково-практична конференція «Методологія та практика менеджменту на порозі XXI століття: загальнодержавні, галузеві та регіональні аспекти», (м. Полтава, 13–14 травня 2010 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Випереджаюче управління соціально-економічним розвитком регіонів – інноваційне забезпечення», (м. Сімферопіль, 15–18 вересня 2011 р.); III Всеукраїнська наукова web-конференція молодих вчених «Особливості розвитку регіонів України в нових економічних умовах», (м. Сімферопіль, 1 березня 2012 р.); II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки», (м. Полтава, 13 жовтня 2017 р.); III Міжнародна науково-практична конференція «Економіка і культура України в світових глобалізаційних процесах: позиціонування і реалії», (м. Київ, 21–22 березня 2018 р.); II Міжнародна науково-практична конференція «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики», (м. Полтава, 19 квітня 2018 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Східно-європейські дослідження: економіка, освіта і право», (м. Бургас, Болгарія, 7–8 червня 2018 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Створення ефективної інфраструктури в умовах інноваційної економіки»,

(м. Дніпро, 9 червня 2018 р.); III Всеукраїнська науково-практична конференція «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки», (м. Полтава, 31 жовтня, 2018 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Управління розвитком соціально-економічних систем», (м. Харків, 8–9 листопада 2018 р.); Міжнародна науково-практична студентська конференція «Нові виклики для аграрного сектору України в умовах глобалізації», (м. Київ, 14 листопада 2018 р.); V Міжнародна науково-практична конференція «Економічний розвиток: теорія, методологія, менеджмент», (м. Прага, Чехія, 26–28 листопада 2018 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економіки», (м. Запоріжжя, 23 березня 2019 р.); VI Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих науковців «Актуальні проблеми маркетингового менеджменту в умовах інноваційного розвитку економіки», (м. Луцьк, 29 березня 2019 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Менеджмент, підприємництво та цифрові інновації», (м. Львів, 30 березня 2019 р.); III Міжнародна науково-практична конференція «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики», (м. Полтава, 23–24 квітня 2019 р.); Науково-практична Internet-конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Управління ресурсним потенціалом господарюючих суб'єктів в умовах глобальних економічних трансформацій», (Харків – Пшеворськ, 19 червня 2019 р.); Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Інноваційний розвиток та безпека підприємства в умовах неоіндустріального суспільства», (м. Луцьк, 31 жовтня 2019 р.); VI Міжнародна науково-практична конференція «Економічний розвиток: теорія, методологія, менеджмент», (м. Прага, Чехія, 27–29 листопада 2019 р.); IV Міжнародна науково-практична конференція «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики», (м. Полтава, 14–15 квітня 2020 р.); I Міжнародна науково-практична конференція «Енергетична незалежність сільських територій як пріоритетна модель розвитку: міжнародний та вітчизняний досвід», (м. Полтава, 20 травня 2020 р.); VI Міжнародна науково-практична конференція «Наукові розробки, передові технології, інновації», (м. Прага, Чехія, 6–8 жовтня 2020 р.); III Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Нові виклики для аграрного сектору України в умовах глобалізації», (м. Київ, 22 жовтня 2020 р.).

10. Відповідність дисертації вимогам, що передбачені пунктом 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Лопушинської Олени В'ячеславівни на тему: «Менеджмент ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери України» подана у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної

наукової праці на правах рукопису, яка виконана здобувачем особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчить про особистий внесок здобувача в науку та характеризується єдністю змісту, відповідає вимогам щодо її оформлення.

За актуальністю, науковою новизною, теоретичним, методологічним і практичним значенням, обґрунтованістю одержаних результатів та оформленням дисертація відповідає чинним вимогам Міністерства освіти і науки України, зокрема п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, а її автор – Лопушинська Олена В'ячеславівна – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 – «Менеджмент».

Рецензенти:

Професор кафедри менеджменту
Полтавської державної аграрної академії,
доктор економічних наук, доцент

Дячков Д. В.

Доцент кафедри менеджменту
Полтавської державної аграрної академії,
кандидат економічних наук, доцент

Федірець О. В.

11. Сергій. 2021 р.

